

РОЛЬ РІВНЯ ЕНДОГЕННІ ІНТОКСИКАЦІЇ В ПАТОГЕНЕЗІ ПЕРІОДУ ПІЗНІХ ПРОЯВІВ ТРАВМАТИЧНОЇ ХВОРОБИ ПІСЛЯ КОМБІНОВАНОЇ ТРАВМИ

©Т. В. Кацак

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Серед причини тяжких проявів травматичної хвороби провідне місце займає комбінована механічна і термічна травма. Внаслідок розвитку синдрому взаємного обтяження така травма супроводжується високою летальністю, а її кінцеві наслідки залишаються невтішними.

У період пізніх проявів травматичної хвороби домінуючим патогенним чинником стає розвиток вторинного імунодефіциту, який супроводжується інфекційними ускладненнями, поглибленням поліорганної дисфункції і при неадекватному лікуванні закінчується летально.

Мета роботи з'ясувати патогенетичну роль ендогенної інтоксикації в період пізніх проявів комбінованої травми.

Експерименти виконано на нелінійних білих щурах-самцях масою 180–200 г. В умовах тіопента-лонатрієвого знеболення в першій дослідній групі моделювали скелетну травму шляхом нанесення дозованого удару по кожному стегну, який викликав їх закритий перелом. У другій дослідній групі моделювали опік III А-Б ступеня 10–11 % площі поверхні шкіри шляхом прикладання мідної пластин-

ки, попередньо зануреної в киплячу воду, на 20 с до депільованої поверхні шкіри спинки тварини. У третій дослідній групі обидва впливи поєднували. Контрольною стала група інтактних тварин. Тварин виводили з експерименту через 14, 21 і 28 днів посттравматичного періоду. У крові визначали рівень молекул середньої маси різних фракцій та еритроцитарний індекс інтоксикації.

Дослідження показали, що на тлі самої скелетної травми рівень ендотоксикозу зменшувався з 14 до 28 днів і показники досягали величин контрольної групи. На тлі опіку через 21 добу відмічалось посилення утворення ендотоксинів, яке стихало до 28 доби, проте продовжувало бути вищим від контрольного рівня. В умовах комбінованої травми у всі терміни спостереження досліджувані показники перевищували аналогічні після самої механічної чи термічної травм.

Отримані результати свідчать про те, що ендотоксикоз є вагомим патогенетичним чинником періоду пізніх проявів травматичної хвороби, особливо в умовах термічної та комбінованої травм, що слід враховувати у виборі методів корекції.